

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia *2 lipca*..... 2012 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mirosław Granat

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej
G K w sprawie zgodności:

1) art. 275 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania
karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z

art. 2, art. 41 ust. 1, art. 52 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji
Rzeczypospolitej Polskiej,

2) 156 § 5 w zw. z art. 156 § 5a w zw. z art. 159 ustawy z dnia 6 czerwca
1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555,
ze zm.) z

art. 2, art. 45 ust. 1, art. 42 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji
Rzeczypospolitej Polskiej,

postanawia:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w zakresie badania zgodności art. 275 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.) z art. 2, art. 41 ust. 1, art. 52 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

UZASADNIENIE:

W skardze konstytucyjnej G K (dalej: skarżący), sporządzonej przez adwokata i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 24 lutego 2010 r., zarzucono niezgodność: po pierwsze, art. 275 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.; dalej: k.p.k.) z art. 2, art. 41 ust. 1, art. 52 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji; po drugie, 156 § 5 w zw. z art. 156 § 5a w zw. z art. 159 k.p.k. z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 42 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Skarga została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym. W dniu października 2009 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł wydał postanowienie o zastosowaniu względem skarżącego środka zapobiegawczego w postaci dozoru policji wraz z obowiązkiem powstrzymywania się od kontaktów z pracownikami M Sp. z o.o. oraz zakazem przebywania na terenie M Sp. z o.o. (sygn. akt). Na powyższe postanowienie obrońca skarżącego wniósł zażalenie. Sąd Rejonowy Ł V Wydział Karny postanowieniem z dnia grudnia 2009 r. utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy. W dniu października 2009 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Ł wydał zarządzenie o odmowie udostępnienia obrońcy skarżącego akt sprawy i dokumentów M Sp. z o.o. (sygn. akt). Powyższe zarządzenie zostało częściowo zmienione zarządzeniem Prokuratora Prokuratury Rejonowej Ł z listopada 2009 r., wydanym w związku z zażaleniem wniesionym przez obrońcę skarżącego.

W ocenie skarżącego art. 275 § 2 k.p.k. jest niezgodny z art. 2, art. 41 ust. 1, art. 52 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji w zakresie, w jakim

pozwala na takie rozumienie tego przepisu, jakie umożliwia zobowiązanie osoby oddanej pod dozór policyjny do powstrzymywania się od kontaktów z innymi osobami i powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach. Zdaniem skarżącego takie ograniczenie wolności powinno być dopuszczalne wyłącznie w przypadkach wyraźnie wskazanych w ustawie.

Skarżący zarzuca ponadto, że art. 156 § 5 w zw. z art. 156 § 5a w zw. z art. 159 k.p.k. uniemożliwia skuteczną obronę, gdyż pozostawia organowi prowadzącemu postępowanie absolutną dowolność w zakresie decyzji o odmowie udostępnienia akt sprawy w toku postępowania przygotowawczego. Ponadto skarżący wskazuje, że odmowa udostępnienia akt nie podlega kontroli sądowej, a jedynie kontroli prokuratora bezpośrednio przełożonego, co – w ocenie skarżącego – narusza konstytucyjne prawo do sądu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Ma ona gwarantować, że obowiązujące w systemie prawa akty normatywne nie będą stanowiły źródła ich naruszeń. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest zgodność z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę ostatecznego orzeczenia o prawach skarżącego. Wskazany przedmiot skargi konstytucyjnej determinuje wymogi formalne, których spełnienie jest konieczne do stwierdzenia dopuszczalności skargi konstytucyjnej.

W pierwszej kolejności Trybunał wskazuje, że przedmiotem kontroli w rozpatrywanej skardze jest art. 275 § 2 k.p.k. w nieaktualnym brzmieniu. Ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy –

Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 206, poz. 1589) art. 275 § 2 k.p.k. otrzymał brzmienie: „Oddany pod dozór ma obowiązek stosowania się do wymagań zawartych w postanowieniu sądu lub prokuratora. Obowiązek ten może polegać na zakazie opuszczania określonego miejsca pobytu, zgłaszaniu się do organu dozoru w określonych odstępach czasu, zawiadamianiu go o zamierzonym wyjeździe oraz o terminie powrotu, zakazie kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami, zakazie przebywania w określonych miejscach, a także na innych ograniczeniach swobody oskarżonego, niezbędnych do wykonywania dozoru”. Powyższa nowelizacja weszła w życie 9 czerwca 2010 r.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK) Trybunał umarza postępowanie, jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał. Powyższy przepis nie ma zastosowania, jeżeli wydanie orzeczenia o akcie normatywnym, który utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia, jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw (art. 39 ust. 3 ustawy o TK).

Z treści uzasadnienia skargi wynika, że w ocenie skarżącego niekonstytucyjność art. 275 § 2 k.p.k. (w brzmieniu sprzed wejścia w życie wspomnianej nowelizacji) polega na tym, że możliwość nałożenia na osobę oddaną pod dozór zakazu kontaktowania się z innymi osobami oraz zakazu przebywania w określonych miejscach, nie została wyraźnie przewidziana w ustawie, a możliwa była na podstawie interpretacji tego przepisu. W ocenie skarżącego „do takiego ograniczenia wolności może dojść tylko w sytuacji przewidzianej i określonej przepisami prawa”. Należy zauważyć, że zarzuty sformułowane w skardze konstytucyjnej straciły aktualność, skoro art. 275 § 2 k.p.k. w obecnym brzmieniu wprost stanowi, że obowiązki osoby oddanej

pod dozór mogą polegać na „zakazie kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami” oraz „zakazie przebywania w określonych miejscach”. Jednocześnie Trybunał stwierdza, że z uzasadnienia skargi nie wynika, aby wydanie orzeczenia było w rozpatrywanej sprawie konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Dlatego też Trybunał na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji, art. 39 ust. 1 pkt 1 oraz art. 39 ust. 3 ustawy o TK odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w zakresie badania zgodności art. 275 § 2 k.p.k. z art. 2, art. 41 ust. 1, art. 52 ust. 1 i 3 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał orzekł jak w sentencji.